

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra systémového inženýrství

Teze diplomové práce

**MCA analýza ekonomických efektů středisek
v působnosti Cerea, a.s.**

David Prachař

Vedoucí DP: doc. Ing. Jaroslav Švasta, CSc.

© 2015 ČZU v Praze

1 Souhrn

Předkládaná diplomová práce zpracovaná pod názvem „MCA analýza ekonomických efektů v působnosti Cerea, a.s.“ je tematicky orientována na akciovou společnost Cerea, která působí ve východočeském regionu a je členem největší zemědělsko-chemické skupiny Agrofert holdingu. Společnost má široké spektrum aktivit zahrnující rozsáhlou výrobní strukturu, kterou je složité analyzovat vzhledem k množství exogenních vlivů, které na společnost působí.

Vlastní řešení práce spočívá v oblasti kombinace kvalitativní a kvantitativní analýzy zaměřené na dceřinou společnost Oseva Agri Chrudim, a.s. z hlediska vývoje ekonomiky v rámci výrobně-obchodních aktivit této společnosti.

Hlavní část práce je zaměřeno na analýzu ekonomického efektu společnosti Oseva Agri Chrudim, a.s. s využitím kvantitativních metod, zejména pak s využitím multikriteriální analýzy.

Klíčová slova:

Multikriteriální analýza, teorie síťových grafů, koeficient průchodnosti, koeficient výkonnosti, marginální efekty, náhodné vlivy, cenová politika, nákladové problémy, teorie systémové rentability

2 Cíl práce a metodika

Cílem předkládané diplomové práce bylo zpracování kombinace kvalitativní a kvantitativní analýzy společnosti Oseva Agri Chrudim, a.s., jako součást sub-holdingu Cerea, a.s. z hlediska vývoje ekonomiky, tj. ekonomických efektů v rámci výrobně-obchodní struktury s využitím kvantitativních metod, zejména pak multikriteriální analýzy, na základě kterých byla provedena kvantitativní komparace dosažených výsledků pro rok 2013.

Teoretická východiska jsou v práci zpracována ve třetí kapitole. Tato část práce se zabývá definováním základních pojmů, které jsou rozděleny do čtyř hlavních kapitol – multikriteriální analýza, lineární programování, ekonomická efektivnost a strukturální analýza. V kapitole jsou také uvedeny možné výpočty jednotlivých pojmů, včetně jejich rozboru a aplikace v praxi.

Praktická část práce je rozvržena v kapitolách č. 4 až 6. Kapitola čtvrtá je věnována seznámení se s vybranou akciovou společností, její charakteristikou, chováním v rámci sub-holdingu Cerea, a.s. a Agrofert holdingu, výrobním vertikálám a organizační struktuře.

Pátá kapitola se zabývá zpracováním vlastního řešeného problému společnosti Oseva Agri Chrudim, a.s., přičemž přístupy ve zkoumání jsou rozděleny do čtyř hlavních částí. První část se zabývá stanovením problému v rámci ekonomického vývoje výrobně-obchodní struktury podniku. V dalších částí práce jsou prováděny jednotlivé analýzy zkoumaného subjektu, tj. multikriteriální analýza variant predikce výrobní struktury z hlediska ekonomické efektivnosti, vytvoření lineárního modelu, který je řešen dvěma způsoby – agregovaným a desagregovaným modelem výrobní struktury a ve čtvrté části kapitoly je řešena ekonomická efektivita s využitím strukturální analýzy.

Šestá kapitola se věnuje analýze dosažených výsledků praktické části práce, která vyplývá z předchozích výpočtů řešených v kapitole páté.

3 Výsledky a diskuze práce

Možnosti, jak sestavovat reálné prostředí a zobrazit jednotlivé vazby společnosti, nabízí odborná literatura celou řadu a jednotlivé metody se liší v zásadě pouze z hlediska výstupních informací. Možné varianty a výpočty jednotlivých procesů a jejich vazeb jsou definovány v teoretické části. Vzhledem k velmi složité struktuře vybrané výrobně-obchodní společnosti a propojení jednotlivých parametrických údajů, nebylo možné v plném rozsahu využít platných výpočtových procesů a metod.

Aby bylo možné sestavení co nejpřesnějšího modelu a zároveň byl dodržen stanovený cíl práce, bylo využito tří základních kvantifikovaných přístupů na základě systémové analýzy. První přístup se zabýval zpracováním a hodnocením pěti definovaných variant vyplývajících z výrobně-obchodní struktury zkoumané společnosti s využitím multikriteriální analýzy, kde bylo zjištěno, že společnost má dvě možnosti – zachování současné výrobní struktury, nebo zvýšení intenzity rostlinné výroby za předpokladu, že v daném poměru byla redukována živočišná výroba.

Druhý přístup spočívá ve vytvoření nového aktualizovaného modelu výrobní struktury na základě poznatků z předchozích analýz a to v desagregovaném modelu a výsledky byly ověřeny v tzv. agregovaném – malém – modelu. V třetím přístupu byl definován tzv. strukturní model, který je založen na přerozdělování finančních toků v rámci hlavních segmentů společnosti. Pro tento přístup byla užitá aplikace MS Excel.

V rámci zkoumané problematiky bylo nutné brát v úvahu celou řadu obtížně odhadnutelných parametrů, zvláště chování faktorů v oblasti primární zemědělské produkce, kdy zemědělství výrobci jsou vystaveni tlaku ze strany konkurenčních podniků.

Vzhledem k výsledkům jednotlivých analýz, kde bylo využito kvantitativních dat na určitém stupni fiktivnosti, aby bylo zabráněno zneužití dat ze strany konkurence, lze konstatovat, že výsledky vykazují vysoký stupeň reálnosti a analyzovaná společnost, jakožto sub-systém Cerea, a.s. a s ohledem na perspektivitu výrobní struktury je ekonomicky stabilní a to i v případě, že by bylo nutno provést výraznějších strukturních změn v primární zemědělské výrobě.

4 Použitá literatura

1. **VYSUŠIL, Jiří.** *Základy managementu.* Vyd. 1. Praha: HZ Praha, 1996, 296 s. ISBN 80-86009-00-9.
2. **PLAMÍNEK, Jiří.** *Řešení problémů a rozhodování: jak přinutit problémy, aby pracovaly ve váš prospěch.* 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 144 s. Manažer. ISBN 978-80-247-2437-9.
3. **BROŽOVÁ, H., HOUŠKA, M., ŠUBRT, T.** *Modely pro vícekriteriální rozhodování.* 1.vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze – Provozně ekonomická fakulta, 2014. 178 s. ISBN 978-80-213-1019-3
4. **ŠUBRT, T. a kol.** *Ekonomicko-matematické metody* 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2011. 351 s. ISBN 978-80-7380345-2
5. **OBST, O. a kol.** *Základy obecného managementu* 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci – Pedagogická fakulta, 2006. 76 s. ISBN 80-244-1365-5
6. **KRÁL, Bohumil.** *Manažerské účetnictví.* 3. dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2010, 660 s. ISBN 978-80-7261-217-8.
7. **KOLČAVOVÁ, Alena.** *Kvantitativní metody v rozhodování: studijní pomůcka pro distanční studium.* Vyd. 4., upr. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010. ISBN 978-80-7318-950-1.
8. **FIALA, Petr.** *Modely a metody rozhodování.* 2. přepracované vyd. Praha: Oeconomica, 2008, 292 s. ISBN 978-80-2451-345-4.
9. **TVRDOŇ, Jiří.** *Ekonometrie.* 5. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze - Provozně ekonomická fakulta, 2010. ISBN 978-80-213-0819-0.
10. **TICHÁ, Ivana, HRON, Jan.** *Strategické řízení.* Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2002. 238 s. ISBN 978-80-213-0922-7.
11. **KUČERA, P., ŠVASTA, J.** *Strukturní analýza I* 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze – Provozně ekonomická fakulta, 2009. 26s. ISBN 978-80-213-1196-1
12. **ŠUBRT, T.** *Mastering Knowledge* 1. vyd. Praha: AFI nakladatelství, s.r.o., 2010 ISBN 978-807394-233-5

13. DLOUHÝ, M., FABRY, J., KUNCOVA, M. *Simulace podnikových procesů 1.* vyd. Brno: Computer Press, 2007. 208s. ISBN 80-251-1649-2

14. CERE A, a.s. *Váš partner pro třetí tisíciletí.* [online]. Dostupné z:
<http://www.cerea.cz/>

15. Oseva Agri Chrudim, a.s. [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z:
<http://www.osevaagri.cz/>

16. Oseva Agri Chrudim, a.s. *Výroční zpráva 2013* [online]. Dostupné z <http://justice.cz>

17. TUREK, F. a kol. *Prezentační vystoupení Cerea, a.s. na odborném semináři KSI PEF ČZU v Praze, Praha 30.11. 2012*

18. CERE A, a.s. *Váš partner pro třetí tisíciletí.* [online]. Dostupné z:
<http://www.cerea.cz/>

19. PRACHAŘ, D. *Zápisy z realizované výrobní praxe a konzultací 2011 v Cerea, a.s.*

20. PRACHAŘ, D. *Zápisy z realizované výrobní praxe a konzultací 2014 v Oseva Agri Chrudim, a.s.*